

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

КАНЦЕЛАРОВ ГОВОР

— НОВЕ ИЗЈАВЕ БЕТМАНА ХОЛВЕГА —

Пре пет дана држао је у немачком рајхстагу говор, управо експозе о политичкој и војној ситуацији, канцелар Бетман Холвег. Његове нове изјаве не представљају у ствари ништа ново. Канцелар је у главном поновио основне елементе својих ранијих беседа, потрудивши се, да их доведе у склад са ситуацијом, створеном сумаренском блокадом.

Говор Бетмана Холвега у својој основи представља крајњи напор једног разочараног дипломате, да своје народу, чије колебање, неповерење и огорчење све већма расте уније бар колико толико ладе, и да његов сасвим пропали морал опорави донекле.

Три су пасуса нарочито карактеристична у канцеларовом говору. Први је, где он каже, «да је прерано изјаснити се о крају рата, дати детаљне услове мира и учинити потпуније изјаве о унутрашњој политици». Ми разумемо савршено ђутање г. Холвега. Он није хтео додирнути ова тугаљива питања и имао је пуно право. Он зна, колико жељно немачки народ изгледа моменат мира, и уздржава се од ма каквих изјава, које би евентуално могле и нехотице олакшати, да становништво Немачке уочи праве сметње закључењу рата. О условима канцелар не говори, јер зна врло добро, да су они немогући за основе мира, и да их Споразум никад не би примио; само би њихово објављивање показало народу, да су највећа препрека мира пангерманистичке тежње Немачке. Ово сазнање несумњиво би знатно повећало раздражење немачког народа. О унутрашњој политици канцелар ђути. Он то чини зато, што је она у страховитом стању. Економска криза бесни у највећем степену. Глад узима све више терена. Помоћи и лека нема. Изгledi за будућност све су црни. Побуне становништва све су чешће. И канцелар налази да је најбоље, да

преко тог тугаљивог и нерешљивог питања пређе ђутке.

Занимљив је по том одељак канцеларова говора, у коме излаже ситуацију сукоба са Америком. Он «жали прекид односа са земљом, коју је, изгледа, историја одредила да сарађује са Немачком за општи идеал мира». Ово је, нема сумње, врхунац цинизма. Познато нам је, како се Немачка титрала са Сједињеним Државама, и како је баш у питању мира са чудним лицемерством и неискреношћу покушала да изигра председника Вилсона. Канцелар не покушава, да оправда детаљно прекид односа са Америком. Он се задовољава, да истакне само, како «Сједињене Државе нису ни покушале да одрже трговачке везе са централним земљама, док су олакшавале трговину са Савезницима». Он тиме и нехотице одаје, да је то најтежи ударац, који је погодио Немачку. Ми знамо, да Америка за то не сноси никакву одговорност. Она се увек држала стриктне неутралности. Извоз из њених територија био је одобрен за цео свет. Немачка пак није се могла нигде користити просто зато, што није, услед енглеске блокаде, могла вршити саобраћај својим бродовима са Америком. Немоћна, да нађе излаза из ове тешке ситуације и кивна и помамна услед тога, она је пала на идеју сумаренске блокаде, и својим вандалским кораком изазвала је против себе не само Америку, већ и цео свет. Појмљиво је, да г. Холвег није могао дати тачан експозе тога стања ствари и зато је претпоставио, да прекид односа са Америком ликвидира са неколико формалистичких изјава.

На питању сумаренске блокаде канцелар се мало више задржао. Он је још једном нагласио, више пута поновљено тврђење, да Немачка очекује победу од сумаренске акције. Тиме је и нехотице признао, да наде на сувоzemне успехе нису велике.

Своје уверење засновао је на фази, да су «предвиђања надмашила очекиване резултате сумаренског рата». Ово је доиста страшна и нечувена лажа. Утврђено је непобитним чињеницама, да сумаренска блокада не само није постигла тражене резултате, већ је готово сасвим промашила циљ. Она није успела да пресече поморски саобраћај, који је, као што је стварношћу бројева утврђено, настављен и даље. Њен кобни утицај ограничио се готово искључиво на пловидбу неутралних држава. Савезнички бродови су и даље наставили своју поморску службу, и врше је и данас без обзира на опасности, које су постојале и раније, готово у истим размерама. Једина од неутралних земаља, Сједињене Државе, одбациле су са презреним немачке прописе и претње и послале су своје бродове за Европу, који су прошавши јавно и отворено блокирану зону мирно стигли у француска пристаништа. Немачка није имала одважности, да их торпедује. Она је се очевидно страшила од рата са Америком. То је поред осталих још један јак доказ немачке немоћи.

Г. Бетман Холвег у своје последњем говору није могао навести ниједан факат, који би ситуацију представио колико толико оптимистички. Он је покушао да празним фразама маскира црну перспективу стварности. Његове изјаве чудном случајношћу падају истовремено са великим британским успесима на Анкру и у Месопотамији, који наговештавају пролећну Савзничку офанзиву у најсрећнијем знамењу. Канцелар их се није дотакао ниједном речју. Његово ђутање је веома значајно. Искуство је доказало, да се победа не може извојевати на мору, и наде канцеларове у сумаренску акцију одвећ су наивне. Рат има да се реши на суву, и његово решење, како по свему изгледа, већ почиње.

Немачка се налази очевидно у врло незгодном положају. Њена војна ситуација није ни мало завидна, политичка још ма-

ње. Сумаренска блокада изазвала је против Немачке све неутралне народе. Канцелар није покушао ни једном речју да кризу са неутралнима ублажи, нити је у томе погледу наговестио ма и најмање уступке. Он истиче као девизу немачке политике став: «За нас постоји само реч напред, никако назад!» То је последњи излив срдите немоћи. Г. Холвег, изгледа, хоће тиме да каже, да Немачка не преза од рата са целим светом. Она је решена и на крајњу евентуалност. Неутрални ће свакако умети да процене важност тих речи канцеларових. У сваком случају, они ће морати да према њима регулишу своје држање. А то може бити од пресудног значаја за скорије решење великога рата.

ОПТУЖБА НЕМАЧКЕ

Говор Ледебура у Рајхстагу

Берн, 19. фебруара

«Франкфуртер Цајтунг» од 15. фебруара доноси извештај о говору који је Ледебур држао на седници Рајхстага од 12. фебруара.

Ледебур протестује против злоупотребе од стране војних власти, против режима о приватним хапшењима која треба влада да прекрати. Канцелар је — каже Ледебург — говорио о јужно-афричком рату. Жалосно је што није додао, да су Енглеви чим се је рат звршио дали Бурија потпуну аутономију. Напротив, немачка је влада са својом политиком у Алжас Лорену разкрижала велики део немачког и француског народа. Изгледа да ће она поступати према Белгијанцима и Пољацима као што је поступала према становништву у Алжас Лорену. Белгијанци су насилно одведени у Немачку и ако су мали пита да раде код својих кућа. Пољска социјалисти жале нам се да их одводе јер се на њих баца сумња да урујављу социјалисте у новој пољској држави. Да ли ће се прекинути са овим злоупотребима? Политика која се води у Пољској је апсурдна. Она је сасвим противна праву народа који хоће да располажу са самим собом.

Ледебур затим говори о предлозима за мир централних сила: Његови предлози за мир су били недовољни јер нису износили немачке услове.

Данас такође нису познати у-

ПРЕТПЛАТА ПОСЛОЖИ:

Месечно 3 франка, тримесечно 9 франка, годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Ситни огласи 0.20 франк од почетне реда, који огласи не погодби. Новак се плаћа предом и месеч сарма и издавајтежни епогукижичуни.

ЛЛОТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Конту елти преко Краља, Сри, Гедарал, Контуни у Солузу.

РУКОПНОИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Овај редакцијо Коломбо улца бр. 83 Salonicque

Поједина бројеви се могу добити у Солузу под именом «Друштво срце италије улца Вударилтон бр. 5, близу италије банке».

слову, али према ранијим изјавама, види се јасно да немачка влада има у пројекту анексије на истоку и западу. Треба истаћи ову истину протез лажи које круже у земљи и које уверавају да Бетман Холвег није хтео анексију. Из овог се је разлога Шајдеман био решено, да подржава владу. Шајдеман је такође знао као и ми сви да канцелар жели анексију на истоку и западу.

Ледебур протестује против система «Хуин» који је прихватио Немцима. Тим нас је иксом крстио човек који нам је у моменту експедиције за Кину наредио да се повикамо у непријатељској земљи као «Хуин».

Говорећи најзад о сумаренском рату Ледебур је изјавио да је та акција противна законима човечности.

«У осталим, велико је питање да ли ће сумаренска акција дати веће резултате него што су ранија. Може бити, користа које ћемо извући биће мање од штета које ће од тога пронаћи.»

СТРАНА ШТАМПА

Држање Кине

«Фосише Цајтунг»: «Кина је била врхуњена због своје немоћи према Јапану и своје еповомске зависности од Америке, да се потчини притиску, који над њом врше две државе».

Германизам на страни

«Келнише Фолксцајтунг»: (Книга Цемериан): «Против са Сјед. Државама издио је германизму у иностранству најтежи удар, који је овај имао да поднесе од почетка рата. У Америци су немачке колоније најнегробројније, али њихов број неће бити никаква гаранција, јер у случају рата са Сјед. Државама посебни интереси биће још од општих интереса Немачке».

Неутралност Шпаније

«Форверц»: Споразум има сада већину гласова у Шпанији за себе. Тај факат није се могао предвидети у почетку рата, у толико пре, што је француска авија у Марску раздрижила велики број поданина Алфонсо XIII. Романосов је изгледа решен, да следује Вилсону у свима његовим погрешама. Одатле до отвореног рата...»

Цар и Пољска

«Справа Полока» (изјаве графа Сигизмунда Влодзисевог, председника пољског комитета): «Наредба Њ. В. Цара од 12. децембра је догађај велике историјске важности. Он прокламује, да се мир веће закључити, док рат не донесе стварање јед-

не слободне Пољске, састављене од своја три равноједна дела. Там фактом, пољско питање остаје један од великих проблема садашњег рата.

Мени је било наложено од народног комитета, да се захвалим цару на овој овако срећној висти на пољски народ.

Овлашћен сам, да изјавим, да Пољска мора бити уједињена. Пољска треба да буде слободна, а то значи, да ће добити своју државну организацију са својим парламентом и својом војском. Победа Русије и њених Савезника обезбеђује нам остварење наших највиших жеља. Ова победа обезбеђује пољском народу уста права, која имају други народи, која раде за добро човечанства.

Ја имам пуну веру у слободу Пољске. Са том непоколебљивом вером у будућност ми треба да се спремамо да сваки испуни своју дужност у једној отаџбини уједињеној и слободној, под новим и стварним околностима.

„MADE IN GERMANY“

„Тин“ од 15 фебр. т. г.

На ситним, кривудавама а у исто време и циничним и кепечким покушајима које је немачка дипломатија предузела у Вашингтону, вредно је задржати се. Јер они носе своју марку о пореклу и откривају једну психологију.

Порука о прекиду односа председника Вилсона, била је савршено јасна. Он је казано Немачкој: „Ја сам вам ставио своје услове 4. маја 1916 и не дискутујим их, ви сте их примили. После тога 1 фебруара 1917 без претходног навештаја, ви сте изјавили да се њих ослободите. Према томе, ја прекидам односе.“ Сва дужности која пада на Сједињ. Државе, да преваче навалну политику Енглеске, скрхала су се о одлучност ове нотификације. Одлазак г. Жерара, кога су на све начине покушали да задрже или да му показак од може, прецизирао је дефинитиван карактер.

Тада су људи из Вавхемстрае почели једну подземну операцију, од које су очекивали најбољи ефекат. Пре свега, преко новина, ставили су на знање да ће Немачка, по прекиду односа преговарати са Сјед. Државама.

Затим, прошле суботе, у једном разговору који није требао да остави трага, министар Швајцарске у Вашингтону, под чију су заштату стављени немачки интереси, јавно је да се ти преговори могу отпочети, под условом да се ништа не дрене у припреме које су предузете да се Енглеска блокира. И тако се разговор отпочео и завршио је од Сјед. Држава да га наставе или прекину.

Изгледа да су начисто у Вашингтону о опасности овакве врсте разговора са Немачком, јер су одмах предузели мере предострожности. Замолити су министра Швајцарске да то напине — што је овај учинио. Потом, пошто су добили ово јемство, одговорили су написмено да влада Уније, пошто је своју одлуку о прекиду односа за својавала на непозитивну својих обавеза од 4 маја, 1916. од стране Немачке, са њом неће дискутовати све док опет не поновне речене обавезе и не изјави своју одлуку да се њима саобрази. Тако је немачка операција ликвидирана једним потезом пера.

Да би одговорили, Американци су послушали само свој здрав разум, што је, у сваком случају најбоља дипломатија. Да су хтели тражити пресецање ка мотивну своје одлуке, нашли би их у великом броју. Оно што је Немачка учинила у Вашингтону, учинила је она за свах петнаест година свуда где је имала да преговара. Нудити једном руком, а држати другом, узети преговараца а сама остати слободна, у деди залогу а ништа не уступити противној страни јесте стална метода дипломатске немачке школе. Француска је више но ико платила док ју је упознала.

Тако је било 1905, 1906, и 1908. 1905. Делкасе је био дао оставку. Влада и берлинске су новине изјављивале да имају само једну жељу: да се спораумеју са Француском. Али немачки представници захтевају конференцију која је баш у том моменту једина ствар коју ми одбијемо, и треба наше месеца за које се време у Мароку интерне развијају противу нас — док се марши програм ове конференције 1906., у Алжесврасу, иста игра у дебатама о међународној полицији из које смо читави изашли само благоварачки

помоћи готово свих делегата 1908. у афери дезертера из Казабланке, Немачка тражи, пре сваке дискусије, да изјавимо сажаљење, и само чврсто држање г. Клемансоа сачувало нас је од овог понуђења.

Г. г. Цемерман и консорцијум хтели су да понове ствар: али им није успело. У претпоставци да се Америка упустила у разговор под оваквим околностима, она би три пута била изиграна: пре свега била би изиграна што би напустила правни терен, на којем је г. Вилсон стао од почетка дебате; била би изиграна тако исто што би одузела, по новим ступањем у разговор, сваки практички значај одазивању свога амбасадора, најзад би била изиграна и то нарочито, што би допустила немачкој протерацији извесну толеранцију коју би они експлоатисали. Негативни одговор председников уклања све ове опасности. Он полази од факта да потврди право. Факат је да

би Немачки торпилера и кид преговара. Право је, да је овај разговор немогућ, све док она торпилера.

Јуче, коментаришући безобразни телеграм „друга“ Лиссази и господину Гасперу, ми смо истакли неограничену веру Немаца у глупост свих других народа. Више од годину дана царска влада преговара са г. Вилсоном. Она је могла констатирати да амерички председник дипломатске преговоре води по начелу судског поступка и да га неће моћи извести из оквира који је дао свом досијеу. Она је се могла косетити тако исто да кад једна држава, ранга Сјед. Држава, објави свечано своју одлуку, не може после осам дана саму себе демантовати.

Изгледа да се у Берлину ичему сличном нису надели. Ми слали су да ће Сједињене Државе „наћи на лепак“. Сједињене Државе „не иду на лепак“. У томе је сав морал овог мизантента.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париз, 19. фебруара.

У току претпрошле ноћи, француске су извидање извршиле више препаја на немачке ровове у близини Мулен-су-Тувена источно од коте 304, у шума Апремон. Заробљено је војника и заплећен ратни материјал.

Руски коминике

Петроград, 19. фебр.

Северно од језера Никоша наше су трупе предузеле напад у потребљујући загушљиве гасове који су узбујали непријатељске војнике. После бомбардовања од једног сата један непријатељски баталјон напало је наше одреде у области Славартини и успео је да проире у наше ровове прве линије. Наше су трупе издржале против напада и одбациле непријатеља из заузетих ровова.

Румунски фронт. — Румунска је артиљерија разјурела непријатељске трупе које су се концентрисале у области јужно од долине Ојгуза. На Серету Румунска су бомбардовали област Галијени.

Азијатика. — Источно од села... наш аероплан у једној ваздушној борби западио се и пао. Пилот и осматрач погинули су.

Један наш пилот нагнато је у бегство два немачка аероплана. Јужно од предграђа Лалаховића један наш апарат био је приморан да се спусти на земљу после ваздушне борбе. Осматрач француски поручник Борн, убијен је.

Италијански коминике

Рим, 19. фебруара

Артиљерска активност на целом фронту. Наша је артиљерија разрушила непријатељске истакнуте ровове у Горњем Авиљу и проузроковала је неколико пожара.

Немачки одреци извршили су ове препаде на непријатељске линије у близини Скурило. Унаштили су одбранбене линије и заплећили муницију која је ту била.

Наша су аероплани бомбардовали непријатељску позадину на Красу.

Енглески коминике

Лондон, 19. фебр.

У току јучерашњег дана наше су трупе имале нових успеха северно од Пукајаја и источно од Гомеркура. Наша је дивизија изатакнута за једну четврт миље на фронту од готово пет миља. Непријатељ је дао живав отпор. Непријатељски напад са

бомбама приморав је кини трупе да евакуишу један ров нешто од Свји Сајвезав. Организација је одмах противнапад. Претходно смо цео изгубљени терен.

Месопотамија. — Две наше речне топовнице које су се бориле са Турцима, прешле су турску војску, док се ова новачкица у правцу западно од Шумраха.

После подне 13. фебруара не су прихватили конријатељске губитке. С друге стране ове топовнице заробиле су и уништиле четири турске лађе и неколико једрицаца пуних муницијом.

Наше претходне јединице и топовнице прекопале су 16. фебруара у Азијатску, од предња 45 миља југоисточно од Балда.

Говор Бетмана Холвега

Коментари немач. штампе

Берн, 19. фебр.

Коментаришући канцеларов говор, «Берлинер Тагсблат» пише: „Питање, које занима цео свет, а на које се кржало да ће канцелар дати одговор јесте, да ли немачка влада остаје готова да закључи мир респектујући право другог и не подјарилујући ни један народ. Г. Бетман Холвег није ништа рекао. Он се ограничио на нејасне фразе“.

«Штрасбургер Пост» одобрило државне канцеларово, који се резервисао односно циљева рата. Немачка има интереса, да не смањују своју слободу ације. Г. Бетман Холвег хоће да питање циљева у рату остане увијено у таму тајанствености“.

Француски делегати у Милану

Народне манифестације у њихову част

Париз, 19. фебруара.

Француски су делегати стигли у Милано. Они су присуствовали у позоришту Скале на једној народној манифестацији. Било је у сали више од 20 000 лица која су бурно аklamовала француски парламентарне.

Посланик из Милана г. Нателли представио је делегате највиљујућа да је скуп савезничких парламентарара у Риму увек орта

ФЕЛТОН

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Мото:

«Захвалност је највећи потстрек за нове подвиге.»
«Духовно оживљавање и поштовање палих жртава за своју Отаџбину и свој народ најбоља је гаранција за морално васпитање и данашњице и покољења.»

За време ове садашње епохе, српска крв Од Јадрина до Црнога Мора; од Јовскога до Белога Мора; у Србији, Босни, Херцеговини, Срему, Црној Гори, Македонији, Тракији, Бугарској и Румунији — свуда вере хумке и бели крсташки наших светих жртава, које славно падоме за слободу своје браће, за слободу своје Отаџбине и за част и понос свога народа.

И сада се пуши наша племенита српска крв, и сада вичу хумке и бели крсташки миле нам браће — на прагу наше жељене Отаџбине.

Те жртве, ти гробови не смеју бити заборављени, они — њихови духови — њихове успомене, морају бити и даље са нама, они морају да живе са нама у даљим нашим покољењима. То су камена темељца на којима има да почива наша обнова и уједињена Отаџбина.

Успомене на те пале жртве имају да васпитавају наша покољења: како се воли своја Отаџбина, како се љуби свој народ, како се уздиже и цени част и понос нацаје.

Народ који хоће да буде велики мора да цени и уздиже своје претке и пале жртве на

стварање те величине.

Да би се оставила што већа и јаснија успомена на херојске борбе нашега народа, на пале жртве у оком епохалном времену, чије ће успомене подгревати и челичити нашу моралну снагу у садашњости и у будућности међу нашим покољењима, — предузео сам да израдим „Дело“:

СВЕТЕ ЖРТВЕ

1. Део овог дела обухватиће све пале жртве у официрима за време од четничке акције до саршетка европског рата: њихове фотографије, биографије и кратак опис борбе у којој жртва пала.

Овај I део биће подељен на шест књига и то:

1. Ускоци

У овој књизи биће фотографије и биографије официра, војво да и истакнутијих четника погинулих до рата са Турцима 1912. године и кратак опис борбе у којој је жртва пала.

2. Осветници Косова и Марице

У овој књизи биће фотографије и биографије свију официра палих за време турског рата 1912 и 1913. године и кратак опис борбе у којој је жртва пала.

3. Осветници Сливнице

У овој књизи биће фотографија и биографија свију официра за време рата са Бугарима 1912 год. и кратак опис борбе у којој је жртва пала.

4. Браниоце Отаџбине

У овој књизи биће фотографије и биографије свију официра палих за време од почетка европског рата до напуштања Отаџбине — до Крфа и кратак опис борбе у којој је жртва пала.

детињских снага. Данел Ванчен говорио је врло паметно о томе да Францу није хтела рат.

Г. Дебрек овако је грандиозно епопеју батке код Вердена. Г. Е. Муте пробао је оштро исковима социјалне демократије која су требали да збаце владу Францке која издаваше његову мислу и водела ју у пропаст као и цело човечанство, оправдао је крајње социјалистичке француке странке која је у овој борби францоз народне части и светске слобоче.

Најзад, г. Франклен Бујон ухватио је да се његове колеге враћају у Француску потпуно уверени да су Италија и Француска својом истој вољом за победу да би ослободиле њихове отаџбине и човечанство.

Енглеско напредовање

Коментари немач. штампе Царик, 19. фебруара Немачка штампа коментарише са равнодушном напредовање Батлеа на Анкру.

«Франфуртер Цајтунг» пише: «Ми се повлачимо са извесних положаја да би се спремили за велику офанзиву. Због нашег стратеског повлачења непријатељ верује да смо приморани да напустимо наше положаје. И поред његове издржљивости и силног артиљерског дејства на њихови положаји утврђени су доста јако да се одупру његовим налетима. И поред његових учестаних напада све је спремно да се његов план извргне.

С друге стране ратни дописник «Берлинер Тагеблате», из западног фронта телеграфиса: «Да би извршили да непријатељски напади остану безуспешни, ми смо били приморани да осветно поправимо положаје наше прве линије. Непријатељ свидно бомбарује наше нове положаје који су врло добро утврђени за један евентуални нов напад.

Наша утврђења код Батоме су девауаниљана»

Америка против Немачке

Поводом најновијих немачких интрига Вашингтон, 19. фебруара. Објављена сензациона открића од стране «Удружене штампе» односно немачких интрига у Јапону и Мексику вазива огром

5. Ослободиоци Отаџбине О овој књизи биће фотографијом свију официра палих за време од солунских операција ко сиршета рата и кратак опис борбе у којој је жртва пала.

6. Узвишени пријатељи У овој књизи биће фотографија и биографија свију странаца, који су се добровољно у редовима наше војске борили и нагинули и кратак опис борбе у којој је жртва пала а по могућству и жртве пале од заразе.

Други део овог Дела обухватиће пале жртве подофицина, редова и свију осталих у току ове епохе.

Облик и садржина овог «Дела» накнадно ће се објавити.

Трећи део овог дела садржа

но огорчење Сјед. Државама, па и код најумеренијих конгресиста. Штампана се користи том приликом и објављује поново документе, која доказују подлу акцију немачких дипломата од почетка рата. Цијерманови коку мевти заузимају прве стране лествова и чине огроман утесак у областима запада и северозапада.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Евентуална блокада америчких пристаништа.

Из Берна јављају: «Наје Цирикер Цајтунг» вазиси техничку струју која је публикована у «Тегелише Рундшау» и чини алузију на могућу блокаду америчких пристаништа од стране немачких сумарена ако се конфликт са америкаком погорша. Америчка организација против су парена била би сасвим недовољна. Потопљивање неколико америчких лађа било би штетније за Сједињене Државе него корист коју могу да извуку од присвојених немачких лађа.

Одлуке у Калеу.

Из Лондона јављају: Енглески министри, који су учествовали у конференцији у Калеу вратили су се. Они су изразили своје задовољство због донетих одлука.

Штрајк у Круповим фабрикама.

Личности, које ствжу из Немачке у Холандију говоре о штрајку у Круповим фабрикама. Оне веле, да је недовољност хране изазвала штрајк 80.000 минера и 10.000 радника у самим фабрикама. Штрајк је трајао три дана и угушен је војном силом.

Допутао.

Г. Урош Ломовић народ посланик, члан парламентарног одбора, приспео је са Крфа у Солун.

Маневар бугарски грађанин

Из Софије телеграфису у Бери, да је Макензен прамно у краљевској палати у Букурешту где је његова резиденција, једну бугарску делегацију из Трнова, која је дошла да саопшта маршалу да је изабран за потасног грађанина вароши Трнова.

Воз искочно из шина.

Хавасова Агенција јавља: Један воз, који је у Немачку водео 228 немачких инвалида, за робљених од Француза искочно је из шина код Холс Дледела. Било је око 50 рањених. Више

областима запада и северозапада. Уводни чланак «Њујорк Тајмс» напада оштро Бернштоф, коме пребације дволичност. Он вецсећа, да је германофиска штампа у Америци увек преувеличавала јапанску опасност, да би пореметала односе Америке и Јапана.»

је погнуло. Несрећа је назвала ужасне сцене. Већина жртва је страшно искасапљена. Неки су ослепели.

Грчка нота.

Из Атина јављају: Грчка влада предала је Савезничким посланицима ноту, која садржи тачну и детаљну листу оружја и муниције пренете на Пелопонез од 8. фебруара. Она најављује готовост, да изврши конфисковање свег оружја, које Савезничка контрола достави. У то понавља осећаје лојалности и некрности према Споразуму.

Немачка завера.

Мезензијени отпратници послани у Паризу, г. Келганга изјавише је, да Мекенко неће никад напустити неутралност. За телеграм Цијерманов, он веле, да је то обичан гест Немачке, који ће бити само «један ударац на ча у воду».

Киев — Черновица.

Из Петрограда јављају: уста новљен је директан жељезнички саобраћај брзим возом између Киева и Черновца преко Тарнопоља.

Мобилизација дивце.

Из Амстердама јављају да су власти у Бидену мобилисале школску омладену од 11 година па навише а која ће бити употребљена за вољске радове. Оштинске пак власти у Брину храбре хеду да дове татце. Плаћају им 5 пфенига за 1 враца а 20 пфенига за једну свраку.

Реквизиција кожа

«Наје Фраје Пресе» од 21. јан. јавља: «Објављена је наредба за реквизицију овчјих, јагњечких, козјих и свецких кожа» Људске су већ одавно реквизиране (урех).

«Сећање на Отаџбину»

Умољава се сваки ко има не продатах књига: «Сећање на О

таџбину» од Д. Јетовића — Подимце, да их пошаље писцу у образун пошта бр. 333. положиј. Од сада књиге ће се моћи куповати само код писца или у продавница српских књига у дувизаници код српског ресторана «Београд» у Солуну.

Песнма се.

Г. Дмитрије Зволу, трговац из Битоља, који се сада налази у Солуну позива се, да се јави одмах Владеним Комесарима с позивом на бр. 165.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Лисабон. — Португалска влада објављуваће двомесечни билтен, у коме ће се износити подвизи португалских трупа на француском фронту.

Женева. — «Журнал де Женев» пише: «Мере, предузете од г. Валсона показују да он није расположен на попуштање. (Пошто је показао крајње обавре, он је сада решен да заштити свој енергајом блина америчка прва.»

Париз. — Америчка лађа «Рочестер» стигао је јуче предне у 11 часова у Бордо. Вечерњи листови славе долазак «Рочестра». «Тен» пише: «Рочестер» је показао поново, да је немачка блокада блеф.»

Атина. — Шеф генералштаба конференса је јуче у јутру са Ламбрасом, председником министарства, поводом питања о оружју.

Атина. — Лађа «Ниди» која је приспела у Керацини истога рила је одмах угаль.

Берн. — Аустрија, изгледа, жели да избегне сукоб са Сјед. Државама. Она би избегла да формално првђе немачкој блокади.

Париз. — Шеф транспорта одлучно је да се до доодељеника укину експрес возови и извесни омнibusi на свима француским линијама. До нове наредбе саобраћаће само поштански возови са дугим одстојањима са о граничним бројем месога.

Берн. — Листови јављају, да је цар Карло незадовољан Тисом због његова мешања у спољне послове Аустрије.

Амстердам. — Прошле ноћи истекао је рок, који је Немачка дала лађима да се врате у холандска пристаништа. У бузуће неће сумарно давати опомене ниједној лађи, која буде путовала у забрањеној зони

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски извештаји вазивају — Солун, 19. фебруара 18. фебруара нившта важње.

Огорчење у Америци

Вашингтон, 19. фебруара Огорчење у Сјед. Државама услед открића немачке завере повезано је открићем Бернштофове наредбе, да се покваре интерниране лађе и да се организују атентати против америчких политичара. (Радео).

Немачке претње

Женева, 19. фебруара У рајхстагу је највише г. Цијерман: «Ја морам рећи, да ми немамо нившта да приметимо поморским саобраћајима између Данске и Норвешке, јер смо ми прокламовали блокаду само против наших непријатеља. Али, ако Норвешка покуша да робу из Данске поведе у Енглеску, ја се надам, да ће те лађе наши сумарени послати на морско дно.»

Изглашавање кредита

Вашингтон, 19. фебр. Сенат је изгласао девиземарку поморске кредите од 135 милиона долара и милијару и по франки за наоружање лађа и прве трговке. (Радео).

Америка пред ратом

Париз, 19. фебр. Из Њујорка телеграфису: Овде се очекује објава рата Немачкој. Догађај се сматра неминовним. У пословима берзе опажа се велика резерва. Владини кругови изјављују, да ако конгрес не буде дао Вилсону пуну власт, овај ће делати без овлашћења конгреса.

Операције на Анкру

Париз, 19. фебр. Хавасова Агенција саопштава: Немачке трупе напустиле су нова села, важне висове и стратескије положаје. Оне су се зауставиле јак, и југ зеп од Батоме. На фронту Л-а британске линије су на 2 км. од Батоме.

САОПШТЕЊА

Заруја Варјачки ср. начелник да јави своју адресу Ватору Крстићу, ср. начелнику.

ће фотографске снимке и ближ податке свију војачких гробља у којима су наше свете жртве.

Поред овога на челу сваке књиге биће фотографије и биографије свију најзначајних људи наше Отаџбине, који су имали већног и пресузног утицаја — политичког и војничког — на тај део рата чије жртве износи књига. — А у шестој књизи биће и фотографије и биографије највећих наших добротвора и пријатеља странаца, који нас обилно помаћу у овој славној епохи.

Како ће дело бити од историјске вредности, како оно има да крепи и уздиже садашњост, да васпитава будућност и поколења, — то ће се највећа пажња обратити на објавност и тачност података и лепоту техничке изриче самих књига.

Дело има бити најлепши украс

за садашњост, најлепши споменик за будућност, најбоља морална утеха за породаце палих жртва и срдљачна захвалност живих палима.

Идеја захвалности према палим жртвама, зацела се у мени још пре 1912. године — за време четничке вације Та се идеја појачала после Турског рата 1912 год. тако, да сам одмах по сиршетку Балканског рата почео прикупљати податке и материјал за израду овавог једног дела.

И ако сам учествовао у свима ратовима у борачким јединицама као командир и командант и пролио своју крв у борбама, — ипак осећам, да је све то мало, да је све то ништавно и пролазно према онима, који свој живот положише. Осећам да сам дужан, да треба и да могу још

нешто учинити тим светим жртвама и њихој милој и напаћеној Отаџбини.

И сво у име Бога! Ја чиним овај апел на све Србе, другове, пријатеље и сроднике палих жртва и моје, и молим, да ме свесрдно помогну на изради овог великог и опсежног дела.

За ово овако обилно дело ја сам мећ прикупно знатан део труда и времена и рада и материјалних жртва па да се ова замисао оствари.

Нека сваки чини себе обавезан, да макар колико учени на подизању овог споменика; нека се сваки одужи своје палом другу, своје, драгом пријатељу, своје сроднику, своје старешини или своје подчињеном, који положи живот за свој народ, за своју Отаџбину.

Прегвоштво, да се пале жртве оживе у нама, да се остави што трајнија успомена на њих, показиће свима и свакоме а нарочито поколењима: како српски народ уме да цени и уздиже сваку палу жртву и за Отаџбину.

Па да ли има већег подстрека за даља пожртвовања, него ценити и уздижати вечно и изнад свега сваку палу жртву за Отаџбину и народ свој?

Захвалност народа, захвалност државе — поред материјалног одржавања породица палих, — рађа поновне подвиге, поновно пожртвовање и поновно јунаштво.

Шта има пристојеније од живота? Има: част, име, Отаџбина, Краљ и народ свој. Ето! Ми показасмо целом свету, да нам је то преце и светије од живота.

— Свршиће се. —

Ивана Лазаревића арт. капетана и пештава Урош В. Ковачевић, Обавештајни биро срп. крета, Солун, да је добио извештај, да се Иванка породила на лази у Лесковцу у веома бедном стању. Нека јој што пре притекне у помоћ.

Милорад Живановић, упр. пор. екез. вавадарског, моли све пријатеље и познанике, да га овим путем или писмом известе где су му браћа: Драгомир Живановић огодар, кандар жел. чете, Спасоје—Паја, молер, обласни кошта 28, и Милутин, жидосер, љак трг. омладине.

Да се јаве: Милорад Степановић и Бора Радовановић, ђаци кољичка наредници, Михаило Арсенијевић љак, наредник и Драгољуб Славковић учитељ из Црквице на адресу Радивоју Гајићу котпоручнику 4. ч. 3. бат. кошта 56.

Војни Свјет гимназиот, 10. Гус Ле Пенге Нице, моли пешак. капетана Ђорџа Благојевића, да му се јави и назначи своју тачну адресу. Ми смо овд добро.

ПОШТА
За Србију

— Драгомир Ракић рехов, пошта 52, моли свог отица Стојана Ракића, село Даретин—И ваљда да га извести да ли му је жив отац и озава фамилија.

Срп. Црвеним Крсту, Женева Моја деца Вукосава, Душан, Надежда и Михаило, за време евакуације Србије остали су у дому Св. Јелене у манастиру Св. Романа, код железн. станице Ђупис. До данас несам могао ништа о њима сазнати, зато молим Црвени Крст да учини све што може преко надлежних и известити ме преко Ген. Консулата у Солуну. — Марјено Стојановић рет. наредник из Београда.

— Никола Ђ. Вучковић, рет. хет. наредник, његовоћа из Београда, извештава своју сестру Јованку О. Милошевић и сестричане: Јелу, Надежду и Наталију, Донђенска 6, Београд да је здрав. Моли за одговор истим путем.

— Богосав М. Ракић, тргов. помоћник из Београда извештава на отица Станоја Ракића, Гробљанска ул. бр. 4 — Београд да је са Владом жив и здрав.

— Равко Милошевић кољачик извештава своју жену Наталију Р. Милошевићку из Пељивца ср. белички, да је здрав и моли да му се јави на пошту бр. 02.

— Јелисавин Р. Милошевић, учитељска ул. 3, Крагујевац, извештава муж Радосав, да је здрав, повио доскав. Да се јавља чешће и известити о оцу Душану и Која и о пријему новца одговорити.

— Радојин С. Ледковићки, Куровина 35, Београд, јавља сви Жарко, да је у два маха поклао 450 круна и пита како је мајка и сестра. Никомег извештаја до сад није добио и много брине. Стеван је у Француској у школи, за њега нека не брину. Милутин је умро још 1915. год. децембра у Албанији. Моли за одговор пошта 92.

У ДУВАНЦИНИЦИ ресторана **»БЕОГРАД«** могу се добити речници српско-француски и француско-српски, донни календари, **»На помолу од Иве Ђинђића, »Са српског фронта«** од Ђ. Лазаревића.

Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО ХИРУРГ - ДАНТИСТА
Са париском дипломом и осамнаестогодишњим искуством.
Ради брижљив до савршенства у року од 3 до 4 дана.
Вађење зуба без болова уз припомоћ једног лекара са париског медицинског факултета.
Ул. Венизелос бр. 84, ул. Вгнатија бр. 147. 9—12

РАДЊА
Леониде Д. Зордумиса и Ко.
Битолска ул. 19 (Вардар)
Препоручује понгт. српским рестораторима и менаџима своја чиста и прерадана пива, као: критска вина бела и црна, првог квалитета; коњака првих пирејских фабрика: Метакса, Барбареса, Кампе и Пуриса, у флашама и буркама.
Продаја на веће и мање количине. Цене строго умерене.
5—5

НОВЕ КЊИГЕ

Изашле су из штампе и пуштене су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од Ђ. Лазаревића. Цена 0.50 Д.

На помолу. Од Иве Ђинђића. Цена 1.50 Д.

Косово или Бој на Косову 1389. год. у народним песмама. Цена 1.— Д.

Књиге се могу добити:
1) Код издавача Николе Ј. Браћа, новинара, у уредништву **»Велике Србије«** у Солуну, на чију се адресу треба обратити и за распродају;

2) Код г. С. Стефановића, парника, на служби при Финансијској Делегацији у Солуну;

3) У продавници српских књига у ресторацији **»Београд«** у Солуну.

4) На фронту овлашћен је г. М. Богдановић, фотограф, да окупља преписату и врши поручење.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА
„НЕСТОС“
КАЈВЕТА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА
Специјалности:
Нестос Кхен Дип. 1.—
„ Гаубек „ 0.80
„ Јакс „ 0.65
„ Афрес „ 0.50

Најстарија и највећа радња у Солуну
Нове памедне робе
МЕРКАДО ЈЕСИД
улица Венизелос бр. 31.
Препорече су огромне количине **МЕКИНТОША** за господу и даме, за г. г. мешадијске и кољичке оффицире
»IMPERMEABLE« египтски **КВАЛИТЕТ ЕКОГРА**
Пе дане које измичују сваку конкуренцију.
Велики избор женских налета-а од плина, штофа и в. д. и фелатантински крој мо последњеј париској моди.
Ове недеље приносили штофови за костиме, велике кирине од шенион, габардина и в. д.
ЦЕНК СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 84—

СИНОВИ Г. А. БЕРГА И К° ЛТД.
— СОЛУН —
НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:
Свикилерије, чарџа, бижутерије, мирис, чинала, кавијачке платна, мушени. Париских артигала, женске конфекције, гвошћарије и в. д.
— ЦЕНА УТВРЂЕНА —
Прехија на велике и на ситно по истој цени.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите оне цигарете из прве и највеће фабрике цигарета
САЛОНИКА
КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН
Најбоље и најкускије цигарете и дуван свих врста.
Награђена првом највећом наградом на изложби у Филаделфији.
НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА
Нарочито **»Миродато«** и **ДУВАН ЗА ЛУЛЕ.** 90—92

ПАРИСКА ХИРУРШКА ЗУБНА КЛИНИКА
DR. X. САЛТИЕЛ И С. АРАМА
СА ПАРИСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА
Најмодернији зубно технички радови извршију се у кратком року најсољидније.
СОЛУН, улица Птоломсон 37, углао ул. Венизелос 97.

Српско Трговачно Друштво А. Д.
из Београда.
— СОЛУН —
Улица Победе бр. 11, на коју до бископа **»Пате«** (средњег).
Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Брши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.
Са положаја може новац да нам се упућује пошташким упутницама у свима монетама.
У сваку пошљку треба нам јавити тачну адресу кољачика новац да се укупи.
Прима новац на вртећу и чување.
Обавештења бесплатно 13-30 УПРАВА.

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА
◆◆◆ БЕОГРАД ◆◆◆

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили **СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“**

где се кувају само српска јела првога реда, јер смо за радњу узели Српкињу куварницу.
Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.
За сваки дан: Пезапчина, гулаш, љулбастеје, киктије и пржона риба за доручак од 8 сати пре подне.
Ручак од 11 до 2 а вечера од 6 до 10 сати по јеловнику.
Јела често српска са савезничком машћу.
Одличан српски кувар београђанин Никола Грба.
Куваћемо чисту српску каву,
Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.
С посебним поштовањем,
Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатор.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ
Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС
Управник болнице за заразне болести
Прима сваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Фрањк бр. 85 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своје стамбу, улица престоховаскојска Берџа бр. 35 — уреднице ул. за булеваром краља Константина
Кеткоже убривавање Неомагварана као и новог формираног препарата **»Galyl«** проваљу ефикасан. 7—

Част ми је известити поштовању српску публику, да сам од 1.ог фебруара ове год. понова увео под закуп:

ГРАНД ХОТЕЛ „ШАР“
који се налази у центру вароша Солуна, у улици и кварту **»Беломбо, у близини трамвај. пруге.**
Хотел има 25 соба које одговарају свима књижевским условима, добро електрично осветљење, 2 велика салона за пријем и одмор и једну терасу са изгледом на море.
Хотел је изнова реновиран и потпуно снабдевен свим намештајем, чистога примерна, услуга брза. — Нарочито се препоручује г. г. српским официрима, чиновницима и трговцима. — 8—30
С поштовањем,
ПЕТАР Д. ПАРЛИЋ и Ко. хотелјер.

Данас добих тужну и жадосну вест по мене, да су ми, моја млада деца:
† ЗОРКА у 17. год. и **ОЛТИЦА** у 7. год. умрла у Београду, у загрљају своје матере, сестара и брата а у осуетву свога тата, оставивши нас да вечито тугујемо и оплакујемо како узехо цеоће нашу Зору и Олтицу.
Ожалошћени:
отац Владимир Шанмановић, мати Софија сестре: Ангелина, Десанка, Цаня и Милица брат Мејолрег.